Травневий місяць яскраво осявав приватний пансіон місіс Мерфі. Заглянувши до календаря, ви дізнаєтесь, що в той вечір його промені, крім того, освітлювали досить велику площу. Гарячка весни була у розпалі, а слідом за нею скоро мала прийти і сінна гарячка. В парках з'явилися молоді зелені листочки і закупники з західних та південних штатів. Розцвітали квіти й процвітали курортні агенти; повітря і вироки суду ставали м'які; скрізь грали шарманки, фонтани і картярі.

Вікна пансіону місіс Мерфі були відчинені. Купка пожильців сиділа на високому ґанку на круглих та пласких матах, схожих на млинці. Біля одного вікна на другому поверсі місіс Мак-Каскі ждала свого чоловіка. Вечеря остигала на столі. Жар з неї переходив у місіс Мак-Каскі.

О дев'ятій прийшов Мак-Каскі. На руці у нього було пальто, а в зубах люлька. Він вибачився перед пожильцями за те, що потурбував їх, вибираючи, куди б поставити ногу в черевику найбільшого розміру.

Ввійшовши до кімнати, він був приємно здивований. Замість конфорки від плити або машинки для картопляного пюре, від ударів яких йому звичайно доводилось уникати, в нього полетіли тільки слова.

Мак-Каскі вирішив, що ласкавий травневий місяць пом'якшив серце його дружини.

— Чула я вже,— долетіло до нього замість кухонного посуду _ як ти вибачаєшся перед усякою поганню, що незграбними ногами наступив їй на хвіст, у жінки ж на шиї ладен танцювати, і хоч би що, а я його, негідника, жду не діждусь, аж очі болять і вечеря простигла, купила п на останні гроші, ти ж пропиваєш по суботах у Галлегера всю зарплатню, а сьогодні вже двічі приходив по гроші чоловік від газової компанії.

— Жінко! — сказав Мак-Каскі, кидаючи пальто и капелюх на стілець. — Цей галас псує мені апетит. Нехтуючи ввічливістю, ти руйнуєш цемент, що скріплює цеглини у фундаменті суспільства. Коли дами перегороджують дорогу, то джентльмен повинен попросити дозволу пройти між ними, це просто вияв його дотепності. Чи не досить тобі виставляти своє свиняче рило у вікно, може, ти краще даси мені їсти?

Місіс Мак-Каскі важко підвелась і підійшла до плити. В її руках було щось таке, що примусило містера Мак-Каскі насторожитися. Коли куточки її губ опускалися вниз, це, наче барометр, віщувало град горщиків та казанків, фаянсовий, емальований, чавунний.

— Ага, свиняче рило? — сказала місіс Мак-Каскі і шпурнула у свого володаря повну каструлю з тушеною ріпою.

Мак-Каскі не був новаком у таких дуетах. Він знав, що жде його після вступу. На столі лежав шматок смаженої свинини, прикрашений трилисником. Цим він і відповів, після чого негайно одержав від жінки хлібний пудинг у полив'яній мисці. Шматком швейцарського сиру чоловік влучив місіс Мак-Каскі під око. Вона кинула в нього кофейник, повний гарячої, чорної, не позбавленої запаху рідини. Цим закінчувалося меню, а відповідно мала б закінчитися й битва.

Але Мак-Каскі не належав до відвідувачів дешевих ресторанів. Хай злиденна богема вважає, що кава — це вже кінець обіду. Хай собі порушує світські норми. Він вчинить хитріше. Він з досвіду знав, що є ще миски для миття рук. У пансіоні Мерфі їх не було, але під рукою був чудовий замінник. Він, тріумфуючи, шпурнув миску для умивання в голову своїй дружині-супротивниці. Місіс Мак-Каскі вчасно ухилилася. Вона схопила праску, з допомогою якої сподівалась остаточно покінчити цю гастрономічну дуель. Але голосний крик унизу спинив її та містера Мак-Каскі і примусив їх укласти перемир'я.

"Це знову Джон Мак-Каскі з своєю хазяйкою,— роздумував полісмен. — Піти розборонити їх, чи що? Ні, не піду. Вони люди сімейні, розваг у них мало. Видно, вже скоро закінчать. Не позичатимуть же вони тарілок у сусідів".

І саме в цю мить на нижньому поверсі почувся пронизливий зойк, в якому були жах і невимовне горе.

— Мабуть, кіт,— промовив полісмен Клірі і швидко пішов геть.

Пожильці, що сиділи на східцях ґанку, переполошились. Містер Тумі, страховий агент за походженням і дослідник життєвих явищ за фахом, зайшов у будинок, щоб з'ясувати причини зойку. Він повернувся і приніс новину: зник Майк — хлопчик місіс Мерфі. Слідом прийшла і сама місіс Мерфі — двісті фунтів слів та істерики,— хапаючи повітря руками та волаючи до небес про втрату тридцяти фунтів ластовиння й пустощів. Звичайно, вульгарне видовище, але містер Тумі сидів поряд модистки міс Пурді, і їхні руки співчутливо зустрілися. Сестри Уолш, дві старі діви, які завжди нарікали на галас у коридорах, відразу ж спитали, чи не дивилися за стоячим годинником: може, хлопець там сховався.

Майор Гріг, що сидів із своєю гладкою жінкою на верхньому східці, підвівся і застебнув свій сюртук.

— Малий пропав? — вигукнув він.— Я обшукаю все місто.

його жінка ніколи не дозволяла йому ввечері виходити з дому. Але тепер вона мовила баритоном:

— Іди, Людовік! Хто бачить горе матері і не поспішає на допомогу, у того кам'яне серце.

— Дай мені якихось тридцять або... шістдесят центів, моя мила,— сказав майор.— Діти, загубившись, іноді заходять дуже далеко. Може, мені доведеться їхати трамваєм.

Старий Денні — з великої кімнати у двір на четвертому поверсі,— який сидів на нижньому східці і при світлі вуличного ліхтаря читав газету, перегорнув сторінку, дочитуючи статтю про страйк теслярів. Місіс Мерфі репетувала, звертаючись до місяця:

— О-о, де мій Майк, ради господа бога, де ж мій маленький синочок?

— Коли ви його востаннє бачили? — спитав старий Денні, зазираючи одним оком у замітку про спілку будівельників.

— Ой,— голосила місіс Мерфі,— може, вчора, а може, чотири години тому. Не знаю. Але ж його нема, нема мого маленького синочка Майка. Ще сьогодні вранці він грався на тротуарі, чи це було в середу? Я така заклопотана, що важко все запам'ятати. Але я обшукала будинок від горища до підвалів, і ніде його нема. О-о, ради господа бога...

Мовчазне, похмуре, величезне місто завжди витримувало нападки своїх ганьбителів. Вони кажуть, що місто холодне, як залізо, що в його грудях нема ні краплі жалості; вони порівнюють його вулиці з дикими лісами, з пустелями вистиглої лави. Але під твердим панциром краба можна знайти смачне й соковите м'ясо. Можливо, інше порівняння звучало б тут краще. Проте ніхто не повинен сприймати це як образу. Ми не назвали б крабом того, хто не має добрих, великих клешень.

Ніяке лихо не вражає просте людське серце більше, ніж втрата дитини. Дитячі ноженята такі непевні й слабенькі, а дороги — незнані і такі круті.

Майор Гріг хутко звернув за ріг і, пройшовши трохи вулицею, заглянув у ресторанчик Біллі.

— Дайте-но мені чарочку горілки,— сказав він офіціантові.-Чи не бачили ви такого кривоногого мурзатого чортеняти років шести, воно десь тут заблукало?

На східцях містер Тумі, як і раніше, тримав міс Пурді за руку.

— Подумати тільки про це миле дитятко! — мовила міс Пурді.— Воно загубило свою мамусю і, може, попало вже під ковані копита коней, коли ті мчать галопом. О, який жах!

— І справді,— погодився містер Тумі, потискуючи їй руку.— Може, піти й мені та пошукати його?

— Треба було б,— сказала міс Пурді.— Але ж, господи, ви, містер Тумі, такий запальний, такий сміливий і відчайдушний, що коли з вами трапиться якесь лихо, тоді ж...

Старий Денні, водячи пальцем по рядках, читав про угоду, досягнуту з допомогою арбітражної комісії.

На другому поверсі містер і місіс Мак-Каскі підійшли до вікна, щоб віддихатись. Містер Мак-Каскі зігнутим пальцем зчищав із своєї жилетки тушковану ріпу, а його дружина витирала сльози на очах, бо туди попала сіль із смаженої свинини. Почувши внизу зойки, вони висунули голови у вікно.

-— Пропав маленький Майк,— тихо сказала місіс Мак-Каскі-такий хороший пустунчик, красивий, мов янголятко!

— Зник хлопчина? — озвався містер Мак-Каскі, перехиляючись через підвіконня.— Це зовсім погано. Діти — то інша річ. Якби це пропала жінка, я б і слова не сказав, без них багато спокійніше жити.

Не звертаючи уваги на цю шпильку, місіс Мак-Каскі поклала чоловікові— руку на плече.

— Джоне,— мовила вона сентиментально,— загубився синок місіс Мерфі. Загубився в такому великому місті. Йому було всього шість років. Джоне, це ж і нашому було б стільки, якби він народився шість років тому.

— Але ж не народився,— сказав містер Мак-Каскі, дотримуючись фактів.

— А якби народився, Джоне, яке горе спіткало б нас сьогодні ввечері. Наш малий Філан заблудився в цьому місті чи, може, його вкрали!

— Дурниці ти верзеш,— відповів містер Мак-Каскі.— Ми назвали б його Пат, на честь мого старого у Кентрімі.

— Брешеш! — без гніву озвалася місіс Мак-Каскі.— Мій брат був вартий десяти дюжин твоїх болотяників Мак-Каскі. На його честь ми й назвали б хлопчика.— Вона перехилилась через підвіконня і дивилась на метушню внизу.

— Джоне,— сказала ніжно місіс Мак-Каскі,— вибач, я погарячкувала.

— Це правда,— відповів чоловік,— пудинг був гарячий. А за ним одразу ще гарячіша ріпа й кава! Таки й справді гаряча вечеря.

Місіс Мак-Каскі поклала свою руку на руку чоловіка і погладила його шершаву долоню.

— Ти чуєш, як побивається бідна місіс Мерфі,— сказала вона.— Просто жах, коли дитина загубиться в такому великому місті. Якби це трапилося з нашим маленьким Філаном, моє серце не витримало б.

Містер Мак-Каскі незграбно вивільнив свою руку, але відразу обняв жінку за плечі.

— Воно, звісно, дурниці,— промовив він грубувато,— але й для мене це було б як гострий ніж у серце, якби нашого малого... Пата викрали або ще щось із ним трапилось. Тільки ж у нас ніколи не було дітей. Часом я поводжуся з тобою погано і грубо, Джуді. То ти забудь про це.

Вони вдвох перехилились у вікно, стежачи за драмою, що розгорталася внизу.

Довго вони так сиділи. Натовп хвилювався на тротуарі, люди штовхалися, запитували, наповнювали вулицю пустопорожніми чутками та припущеннями. Місіс Мерфі була в тому натовпі наче велика пухка гора, по якій спливав цілий водоспад сліз. Гінці з'являлись і йшли геть.

Раптом шум голосів і гамір перед пансіоном стали гучніші.

— Що там таке, Джуді? — спитав Мак-Каскі.

— Це голос місіс Мерфі,— озвалась його дружина, прислухаючись.— Каже, що знайшла Майка у себе в кімнаті під ліжком, спав за сувоєм старого лінолеуму.

Містер Мак-Каскі зареготав.

— Оце тобі твій Філан,— насмішкувато вигукнув він.— Хай йому чорт! Пат ніколи не втнув би такої штуки. Коли б хлопця, якого у нас нема, вкрали або ж він десь зник, дідько з ним, хай би його звали Філан і хай би він ховався під ліжком, як погане щеня.

Місіс Мак-Каскі важко підвелась і попрямувала до буфета — куточки її рота опустилися.

Коли натовп розійшовся, полісмен Клірі знову з'явився з-за рогу. Здивовано глянув на вікна квартири Мак-Каскі, звідки, як і раніше, чути було брязкіт тарілок, каструль та іншого кухонного начиння. Полісмен Клірі витягнув з кишені годинника.

— Щоб я не зійшов з цього місця! — вигукнув він.— За моїм годинником Джон Мак-Каскі з дружиною б'ються вже годину з чвертю. Хазяйка важча від нього, мабуть, фунтів на сорок. Боже, додай йому сили!

Полісмен Клірі знову завернув за ріг. Старий Денні згорнув газету і мерщій рушив на ґанок, бо місіс Мерфі саме збиралася замикати двері на ніч.

Переклад Ю. Іванова